

Metodologie pentru reglementarea modului de diminuare a finanțării nerambursabile în cazul neîndeplinirii țintelor indicatorilor de program în cadrul proiectelor finanțate prin POC

Introducere

Documentul de față prezintă metodologia de calcul al corecțiilor financiare aplicabile beneficiarilor de proiecte, în cazul neîndeplinirii țintelor aferente indicatorilor proiectelor, asumate prin Cererea de Finanțare, anexată Contractului de Finanțare și având în vedere prevederile ghidurilor, cu modificările și completările ulterioare.

Se recomandă ca aplicarea corecțiilor financiare să fie considerată o măsură de ultimă instanță. Monitorizarea indicatorilor, atât de către beneficiari, cât și la nivelul AM/OI, trebuie să aibă în vedere semnalarea cât mai timpurie a eventualelor derapaje și riscuri în ceea ce privește țintele stabilite și să asigure luarea măsurilor corective necesare. În acest sens, se poate acorda un termen de grație pentru rezolvarea problemelor întâmpinate. Inițierea procedurilor de diminuare a finanțării, respectiv reziliere a contractului, ar trebui să aibă loc atunci când toate celelalte măsuri au fost adoptate și implementate, fără succes.

Prezenta Metodologie se aplică tuturor proiectelor finanțate în cadrul POC, cu excepția celor pentru care Ghidul Solicitantului prevede o metodă de calcul specifică pentru aplicarea corecțiilor/penalităților financiare.

Context

Performanța implementării POC este monitorizată, în primul rând, prin prisma rezultatelor obținute, măsurate prin indicatori. În cazul neîndeplinirii țintelor, se aplică măsuri corective la nivelul programului. Proiectele sunt elementele de bază prin care se realizează implementarea PO, așadar obținerea rezultatelor asumate la nivelul acestora este esențială pentru succesul programului. Dincolo de implementarea adecvată a proiectelor (reflectată de evoluția indicatorilor de realizare), accentul la nivel european este pus pe producerea schimbării, fiind încurajată orientarea către rezultate a implementării operațiunilor finanțate prin fonduri UE (inclusiv din POC).

În acest context, monitorizarea atingerii țintelor indicatorilor la nivel de program reprezintă un aspect cheie al implementării politicilor de coeziune prin intermediul FEDR/POC în perioada 2014-2020, regulamentele europene incluzând numeroase prevederi referitoare atât la obligațiile statelor membre de a asigura îndeplinirea rezultatelor, cât și la consecințele care decurg din nerespectarea lor. Atât Comisia Europeană, cât și Autoritatea de Audit și Autoritatea de Management POC monitorizează progresul în atingerea țintelor indicatorilor, pe toată durata implementării programului.

Pentru a asigura o performanță adecvată la nivel de program, atingerea țintelor stabilite la nivelul proiectelor este esențială.

Aspecte generale

În conformitate cu prevederile Contractului de Finanțare, Beneficiarul este responsabil pentru atingerea țintelor indicatorilor asumate prin Cererea de Finanțare, anexată Contractului de Finanțare. În acest sens, Beneficiarul va depune toate diligențele pentru îndeplinirea activităților proiectului, pentru monitorizarea stadiului de îndeplinire a indicatorilor și pentru adoptarea unor măsuri corective în mod proactiv. Totodată, Beneficiarul va colecta și va pune la dispoziția OI/AM toate documentele justificative necesare pentru demonstrarea atingerii țintelor asumate, inclusiv soluțiile tehnice care să demonstreze îndeplinirea indicatorilor și modalitățile de probare a acestora, și va semnala ofițerului de monitorizare orice situație problematică sau orice obstacol în atingerea acestora.

Atât Beneficiarul, cât și ofițerul de monitorizare vor colabora pentru a identifica, încă din stadiu incipient, orice diferențe semnificative între țintele asumate și cele efectiv realizate, precum și eventualele riscuri de natură să pună în pericol atingerea țintelor. Toate aspectele vor fi discutate și se vor agreea măsuri de redresare, mergând până la modificarea Contractului de Finanțare, prin act adițional.

Notă: Pe parcursul implementării, prin act adițional, se vor putea diminua țintele pentru indicatori și, proporțional, bugetul proiectului, în condițiile în care există o justificare adecvată din partea beneficiarului și care nu conduce la alterarea factorilor de evaluare și/sau a îndeplinirii obiectivului proiectului. Țintele indicatorilor nu se vor diminua sub pragul minim stabilit prin Ghidul solicitantului condiții specifice, dacă acestea există.

Dacă la data finalizării implementării/durabilității proiectului se constată diferențe între țintele atinse și cele asumate inițial pentru indicatori, se vor aplica măsurile prevăzute în prezenta metodologie.

În cadrul proiectelor finanțate în cadrul POC, atât în cadrul Axei Prioritare 1 cât și în cazul Axei Prioritare 2, sunt prevăzute următoarele tipuri de indicatori:

I. Indicatori de realizare de proiect, calculați la finalizarea perioadei de implementare, la finalizarea acordării sprijinului financiar

- a) **Prestabiliți**, conform definiției în sistemul MySMIS, care reflectă schimbarea intenționată prin implementarea proiectului (ex: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin, Investiții private combinate cu sprijinul public pentru proiecte de inovare sau de C&D, Număr de întreprinderi care colaborează cu entități de cercetare, Produse și servicii TIC inovative susținute, etc.) și care contribuie la realizarea cadrului de performanță și a indicatorilor de program așa cum sunt precizați în documentele care stau la baza elaborării POC/Documentelor de bază;
- b) **Suplimentari**, conform definiției în sistemul MySMIS, care reflectă rezultatul activităților desfășurate în cadrul proiectelor (număr de laboratoare modernizate, număr de echipamente/active achiziționate, etc)

II. Indicatori de rezultat de proiect, prestabiliți/suplimentari, calculați la finalizarea perioadei de durabilitate, 3-5 ani după finalizarea implementării proiectelor, care demonstrează sustenabilitatea proiectelor după acordarea ajutorului financiar.

Gradul de îndeplinire a indicatorilor la nivelul proiectului se calculează luând în calcul gradul de îndeplinire a tuturor indicatorilor, împărțiți în cele două categorii principale mai sus menționate (indicatori de realizare și indicatori de rezultat).

Diferitele categorii de indicatori corespunzătoare unui proiect POC au ponderi diferite în calculul gradului de îndeplinire global la nivelul proiectului. Astfel:

- a) indicatorii de realizare au o pondere cumulată de 60% la nivelul proiectului
- b) indicatorii de rezultat au o pondere cumulată de 40% la nivelul proiectului

În cadrul fiecărei categorii de mai sus se va face o diferențiere între indicatorii prestabiliți și cei suplimentari, astfel:

- 1) indicatorii prestabiliți au o pondere cumulată de 75% la nivelul categoriei
- 2) indicatorii suplimentari au o pondere cumulată de 25% la nivelul categoriei

Astfel, rezultă următoarele ponderi combinate pentru indicatori:

- a.1: indicatori de realizare prestabiliți: $0,75 \times 0,6 = 0,45$ (45%)
- a.2: indicatori de realizare suplimentari: $0,25 \times 0,6 = 0,15$ (15%)
- b.1: indicatori de rezultat prestabiliți: $0,75 \times 0,4 = 0,30$ (30%)
- b.2: indicatori de rezultat suplimentari: $0,25 \times 0,4 = 0,10$ (10%)

○

NOTĂ: Pentru proiectele în cadrul cărora nu există indicatori de rezultat suplimentari (b.2), ponderea indicatori de rezultat prestabiliți (b.1) va rezulta astfel: $1 \times 0,4 = 0,4$ (40%). În mod similar se va calcula ponderea și în cazul altor tipuri de proiecte pentru care o anumită categorie de indicatori lipsește.

Alocarea ponderilor se bazează pe următoarele premise:

A. Diferențierea între indicatorii de realizare și cei de rezultat:

- Se impune o diferențiere a ponderii acordate celor două tipuri de indicatori (de realizare și de rezultat) având în vedere elementele care contribuie la realizarea acestora și măsura în care atingerea lor depinde în întregime de acțiunile beneficiarilor sau este influențată și de alți factori;
- Indicatorii de realizare reflectă, în primul rând, acțiunile întreprinse direct de entitățile sprijinite în urma intervenției și contribuția acestora la realizarea indicatorilor de program, așadar ponderea lor în calculul gradului global al îndeplinirii indicatorilor la nivel de proiect trebuie să fie una mai ridicată;
- Indicatorii de rezultat reflectă atât acțiunile întreprinse de entitățile sprijinite cât și influența altor factori externi sau schimbarea condițiilor inițiale avute în vedere la stabilirea țintelor, având în vedere intervalul de timp semnificativ (3/5 ani de la finalizarea implementării proiectului) când se măsoară aceștia;
- În acest sens, raportul de 60%/40% permite o diferențiere rezonabilă între cele două categorii de indicatori (de realizare și de rezultat);

- Astfel, o pondere mai redusă a indicatorilor de rezultat reduce riscurile pentru beneficiari, ținând seama de faptul că îndeplinirea țintelor aferente acestora poate fi influențată în mod semnificativ de factori externi proiectului și care nu pot fi controlați de beneficiar după finalizarea implementării.
- B. Diferențierea între indicatorii prestabiliți și cei suplimentari:**
- Indicatorii prestabiliți (de realizare sau de rezultat) au fost definiți la nivelul Comisiei Europene, aceștia fiind comuni pentru toate statele membre și pentru toate programele europene, în funcție de domeniul pentru care se acordă finanțare din fonduri structurale. În cazul POC este vorba de domeniul cercetării și domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor ;
 - Valorile indicatorilor de realizare prestabiliți se agregă la nivel de program și conduc la valorile asumate prin POC, iar unii dintre aceștia sunt luați în calcul pentru cadrul de performanță în funcție de care Comisia analizează performanța programului, respectiv atingerea țintelor intermediare (în anul 2018) și a celor finale (în anul 2023);
 - Indicatorii suplimentari sunt propuși de beneficiari și au legătură cu specificul proiectului și cu ceea ce beneficiarul consideră relevant pentru a măsura activitățile desfășurate în cadrul proiectului;
 - Se impune o diferențiere a ponderii acordate celor două tipuri de indicatori (prestabiliți și suplimentari) având în vedere rolul și contribuția acestora în îndeplinirea țintelor asumate la nivel de program și a îndeplinirii strategiilor asumate de România în diverse domenii (în cazul POC: Cercetare și TIC);
 - În acest sens, raportul de 75%/25% exprimă importanța mult mai mare pe care o au indicatorii prestabiliți, față de cei suplimentari în îndeplinirea obiectivelor programului POC și a strategiilor naționale.

Calculul penalităților pentru neîndeplinirea indicatorilor

Conform Contractului de Finanțare, corecțiile financiare pentru neîndeplinirea indicatorilor se aplică proporțional cu gradul de neîndeplinire al acestora. În calculul penalizării se va ține cont de ponderea asociată tipului de indicator și de gradul de neîndeplinire al acestuia. După cum s-a menționat anterior, în cadrul fiecărei categorii, toți indicatorii au aceeași pondere.

La modul general, penalizarea pentru neîndeplinirea unui anumit indicator (PN_i) se calculează în modul următor:

$$PN_i = \frac{V_{pr} \times P_{cat}}{NI_{cat}} \times GN_i$$

Unde:

V_{pr} = valoarea finanțării nerambursabilă a proiectului

P_{cat} = ponderea categoriei din care face parte indicatorul

NI_{cat} = numărul de indicatori din categoria respectivă

GN_i = gradul de neîndeplinire al indicatorului respectiv, care va fi analizat prin prisma specificității proiectului.

Penalizarea totală (PN), la nivel de proiect, pentru neîndeplinirea indicatorilor este:

$$PN = \sum PN_i$$

Exemplu de calcul pentru neindeplinirea unui indicator de realizare la finalul perioadei de implementare:

Pentru un proiect cu valoare totală nerambursabilă (AFN) de 100 mil lei ($V_{pr} = 100.000.000$), care are 3 indicatori de realizare prestabiliți ($P_{cat} = 0,45$; $NI_{cat} = 3$) iar unul dintre aceștia nu a fost îndeplinit decât în proporție de 70% (respectiv gradul de neîndeplinire este de 30%, sau $GN_i = 0,3$), penalizarea pentru acest indicator va fi:

$$PN_i = \frac{100.000.000 \text{ lei} \times 0,45}{3} \times 0,3 = 15.000.000 \times 0,3 = 4.500.000 \text{ lei (4,5\%)}$$

Exemplu de calcul pentru neindeplinirea unui indicator de rezultat la finalul perioadei de durabilitate:

Presupunem că proiectul mai are 5 indicatori de rezultat suplimentari ($P_{cat} = 0,1$; $NI_{cat} = 5$) iar 2 dintre aceștia nu au fost îndepliniți integral ci unul a fost îndeplinit 50% ($GN_i = 0,5$) iar celălalt doar 30% ($GN_i = 0,7$), penalizarea pentru acești doi indicatori se va calcula astfel:

$$PN_1 = \frac{100.000.000 \text{ lei} \times 0,1}{5} \times 0,5 = 2.000.000 \times 0,5 = 1.000.000 \text{ lei (1\%)}$$

$$PN_2 = \frac{100.000.000 \text{ lei} \times 0,1}{5} \times 0,7 = 2.000.000 \times 0,7 = 1.400.000 \text{ lei (1,4\%)}$$

În cazul acestui proiect, considerând că toți ceilalți indicatori pe care i-ar mai avea proiectul au fost îndepliniți, penalizarea totală pentru indicatorii nerealizați se va calcula astfel:

$$PN = \sum PN_i = 4.500.000 + 1.000.000 + 1.400.000 = 6.900.000 \text{ lei (6,9\% din AFN)}$$

Măsuri aplicate în cazul neîndeplinirii țintelor indicatorilor în cadrul proiectelor cu finanțare POC

Valoarea maximă a gradului de îndeplinire a indicatorilor este de 100%. În cazul în care se constată că, în practică, țintele asumate au fost depășite, valoarea luată în considerare pentru determinarea gradului de îndeplinire va fi 100%.

Totodată, având în vedere că implementarea poate fi afectată de numeroși factori independenți de voința sau capacitatea de acțiune a Beneficiarilor, în cazul în care neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a valorilor pentru unii indicatori ai proiectelor nu afectează factorii de evaluare și atingerea obiectivului proiectului, demonstrat de către beneficiar printr-un Memoriu Justificativ fundamentat, nu se vor aplica penalizări financiare.

În situația în care la finalizarea perioadei de implementare a proiectului, ținta indicatorilor de realizare este mai mică față de ținta asumată în CF/Contract de Finanțare/Act Adițional, Beneficiarul va anexa la raportul de progres final care însoțește cererea de rambursare finală un Memoriu Justificativ care să prezinte lista indicatorilor efectiv îndepliniți, motivele neîndeplinirii în totalitate a acestora, gradul de atingere a obiectivelor și explicații privind îndeplinirea integrală/parțială sau neîndeplinirea obiectivelor pentru a nu i se aplica reduceri procentuale la efectuarea plății finale, în conformitate cu prevederile art. 6, alin 4 și 5 din OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Calculul valorii corecțiilor financiare

Valoarea corecțiilor financiare aplicabile la nivelul proiectului se calculează pe baza valorii totale eligibile a proiectului, conform prevederilor Contractului de Finanțare, cu modificările ulterioare (acte adiționale dacă este cazul), pornind de la premisa că bugetul proiectului, în ansamblul său, a fost estimat și utilizat pentru derularea activităților care să conducă la îndeplinirea rezultatelor și obiectivelor asumate, reflectate în gradul de îndeplinire a țăintelor stabilite pentru indicatorii proiectului, cu mențiunea că penalizarea se va calcula la valoarea finanțării nerambursabile acordate.

În cazul în care, pe parcursul implementării, țintele indicatorilor, respectiv bugetul, au fost diminuate, cuantumul corecției financiare se va calcula față de cele mai recente valori în vigoare.

În cazul în care neîndeplinirea/îndeplinirea parțială a oricărui indicator conduce la neatingerea obiectivului proiectului sau/și afectează factorii de evaluare astfel încât proiectul să devină neeligibil, din punct de vedere al punctajului obținut, finanțarea va fi rambursată în integralitate.

SVETLANA GOMBOȘ

DIRECTOR GENERAL

